

Այնուև է ստացվել, որ Վերա-
նորոգված-կոկված մեր
քատրոններն աղեն քացում
են դժոները հանդիսականների ա-
ռաջ: Ուստիսալի իրողություն մեր ա-
նուախ իրականության համար: Ա-
ռաջակում ենք փորձարկել այսողի-
սի փորձարարություն: առաջին օր-
ին մուտք հայտարարել անվճար: Ա-
ներկրա է լավագույնս կգոյանան
կիսադաշտակ դահիլճներ այն է ոչ
բոլոր տեղերում: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ
հանդիսատեսը երես է թեմի քատր-
ոնց. նա դարզապես ներկայացում
դիմելու ցանկություն չունի: Դանդի-
սականի անտարերությունը ուղղա-
կիորեն «գումար» է քատրոնի թշվա-
ռությունը. նրա փատճության մա-
սին: Օսարման դաշճառները հիմ-
նավոր են եւ մեկերկուուր չեն: Առա-
ջինը եւ զիսավորը մեզանում չկա
քատրոնի համար անհրաժեշտ հա-

ւականորեն բաց չի թողնում: Ամեն ինչում մեզ խանգարող ազգային մտախառնվածքը, մտածողության կերպը: Արդի բատրոնը հետահայաց է գլխավորադիմ այս դաշտառով՝ Ազգագրական թանգարանի դես հետաքրքր է լոկ իրեւ անցյալ, իսկ ներկային ընդհանուրադիմ ոչինչ չի տալիս նրա խորհրդավոր անկենդանությունը: Ավանդությունը լավ դահդանակած ճշմարտությունն է, սակայն այն դեմք է զարգացնել: Ծփորվածը՝ «ավանդադասությունը», արած է: Դենց այդ մոլորությամբ հաճախ «ոգեհարցվում է» դաշտությունը, ներկայի փոխարեն թեմական մարմնավորում ստանում «հերոսական» անցյալի էջը: Դիմնականում կեցվածքային ինքնազդիության եւ լալահառաջության մակարդակով, առանց դաշտության ու դեմքերի գեղարվեստագաղափարա-

Հայ թաւրնող հենակներն

սարակական քնականոն կազմակերպված: Խսկ քատրոնը հանրային հաստատություն է, նրա դահանջարկ թելադրվում է հասարակական իրադրությամբ եւ համարժեք սոցիալական միջավայրով: Եվ խնդիրը լոկ տոմս գնելու հնարավորության մասին չէ: Անորոշ, անհասցե և մերորյա հանդիսատեսը, անհայտ է նրա սոցիալ-դասային դատկանելությունը: Մեր քատրոնի «մարզաբները» ի գորու չեն գուշակել, թէ ինչ է ուզում նա, եւ քարոյական-հասարակական ինչ արձիններ է կրում: Դենց դա էլ ավելի հետք է բողել առանց այն էլ նկուն քատրոնի կերտվածի, նրա ստեղծագործական դիմագծի վրա: Կա չէ հայտնի քանածելում՝ քատրոնը եռամիություն է դրամատուրգարժիւս /օճճիսոր/-հանդիսատես, եւ այս տիտոյի կարեւոր ու եական գոյածեւը, որը դայմանավորում է նրա կենսունակությունը, հանդիսականն է:

Այսօր անօլազ են աղահովում տարածության մեջ ու ժամանակի մեջ աղահության մասին պատճենները: Ոչ ոչ յիշելու մեջ աղահության մասին պատճենները կազմում են աղահության պատճենների մեջ աղահության մասին պատճենները: Եթե աղահության մասին պատճենները կազմում են աղահության մասին պատճենների մեջ աղահության մասին պատճենները: Եթե աղահության մասին պատճենները կազմում են աղահության մասին պատճենների մեջ աղահության մասին պատճենները: Եթե աղահության մասին պատճենները կազմում են աղահության մասին պատճենների մեջ աղահության մասին պատճենները: Եթե աղահության մասին պատճենները կազմում են աղահության մասին պատճենների մեջ աղահության մասին պատճենները:

Առաջին պատճենը՝ բժնական անքարեհունչ խոսքով թուականորեն - տանըարանորեն շնորհավորված, իմաստային հոլովական վայրի վերումներով: «Մասիսարան» սկզբված է քատրոնի հետ: «Արշակ» հորջորջալները հետուտագլովազդների արանքում քատրոնի քից թօնածդադար են ածում ործկալով հասարակության ճաշակի վրա:

Այս ամենի մեղավորը Ժամանակն է թատրոնի «մեծադաշիւ»

hrwymnijr t Grw qb-

նիր հատուկենս ում են խարխված յ բատրոնը տեղա- իս անողիտ ստեղ- արչական կառուց- ակերպվածի դայ- անհնարին է, երբ օյի կենսունակ են շափերը: Գաղափա- րման նախկին հա- սի դնդանակառու- պիջում «ազատ հա- ի խաղին»: Ժամա- կերպումը դժվարո- ւմ «հոմո սովետի- նեկավարող մարդ- ատերական գործիք- յան մեջ: Փաստա- ռոգությամբ 1999-ին ստեղծագործա- ն գեղարվեստական ավոր ռեժիսորի թե- այական միջամտու- ղ նոր կառուցված- , որ ստեղծագործող մտածում է հոգերա- մբնոլորտում, քայ- ալ մողելի կառուց- ը ներքատոնական ունեները առանձին . կարող ուժերի ա- սրժեք ներկայացում սխագիծը մտածված Սունդուկյանի ան- ն: Դա հնարավորու- նաեւ բատրոնի ճա- ռութեականի ակադեմիական անդամութեական մեջ դահու մակուիրները: Նախա-

կան լուրջ ընդիանուացման:

Ներկայացումը ստղծվում է սվյալ դահին եւ սվյալ դահի համար հանդիսատեսի գործուն «Ասանակցությամբ»: Կատարվում է կենդանի աղրումի հրացը, որն առանձնաւորի է: Կա հանդիսատես, կա քատրոն, չկա հանդիսատես, չկա քատրոն: Թեղետ հանդիսատեսն էլ իրեւ քատրոնի մի տարր նույնութեա ինքնակա չէ: Դնարավո՞ր է նրա վերադարձի բարդ խնդիրն իրազործել: Լավատեսությունն այս դեղորում խարկան է. մեզանում համակարգված մոտեցում, խաղացանկային խաղաբականություն չկա եւ չի էլ նշանարվում: Թատրոնների կազմած միջժամկետային ծրագրերը փաստում են, որ հիմնախմնդիրը չի մտահոգում հենց դրանց դեկավարներին: Խաղացանկ կոչված դիեսների էկլեկտիկ ցուցակներում չնշյան են կամ գրեթե չկան մեր ժամանակի եւ ժամանակակցի կերպարը դատկերող գործեր: Դին եւ տրորված դատճառաբանությունը կա. «Չկան լավ դիեսներ»: Արդեն 4 տարի լույս ընծայվող «Դրամատուրգիա» հանդիսը հակառակն է փաստում՝ կան լավ դիեսներ, լավ դրամատուրգներ: «Տեսնել է» դեմք ... Չենոնու է քաբնվել ժամանակ փորձված դասականների թիկունում: Դայտերի գերակշիռ նասում խնդրագրվում են հենց դասականներ եւ հին թեմադրությունների վերականգնում: Ամենազավեցականը ցուցակներում առանց կոնկրետ անունների նշված են «արդիական» գործեր, բայց... որուակի գործաներով: Սա մեր իրականությունը դասակազերծող դատահար՝ է, անտրունչ մշակույթը բառում է սեփական մազերից ճահճում չխեղողվե-

լու հանա՞ր:

Ակներեւ է արդի հայ թատրոնը
մշահոգված թատրոն չէ, զալիի
հանդեմ տեսունակություն չունի, ա-
դազայաղաօս չէ: Ընորհայի նորե-
րը՝ դրամատուրգ, ռեժիսոր, դերասան,
բենանկարիչ եւ այլն, դժվարուեն են
հաստատվում: Սերնդափոխությունը,
ոռացիան իրազործվում է «անձնա-
վորված», ոչ արժեի ու գեղարվես-
տական-ստեղծագործական չափա-
նիւների կիրառումով: Ավագների
կողմին հայտնվող նորերը մասնագի-
տական գրագիտության դակաս ու-
նեն. բուհական ուսուցման մակար-
դակը հուսահատեցնող է: Դայտնի
դարձվածը կերպափոխելով արժե
մակարեւել այստես. հայ թատրոնը
մասնաւում է հնատեսութեա:

Սպազմու է խստինութից:
Փրկել հայ բատրոնը հեղծուկից ե-
նրան նոր ունչ հաղորդել. սա 1
գերիսնողից: Աղավինել դեսուքյա-
նը, զուր հույս է: Այնոյիսի տղավո-
րուքյուն է, որ դեսուքյունը խոսա-
ցել է մթին անտառում հայնվա-
բատրոնին այնտեղից դուրս բաշե-
բայց տեսել է ինչ որ բրդոնի եւ կա-
խից ավելի հեռու ճողովորել:

Այս սա իսկական քատրոն է, բայց «հանուն» ինչի...

— 18 —

Բացառիկ մեծագործություն,
որ արժանի է դրվագանի

ԱԿԻՆՈՒԹՅ

Այստեղ զարմանալի գուգահեռ կա
Արամ Խաչատրյանին տրված հարցե-
րից մեկի դատասխանին. «Իմ երաժ-
տուրյունը ես գրել եմ, որդեսայի մար-
դիկ իմանան, թե որտե՞ղ է այդ երաժ-
տուրյան հայրենիք»: Մեծեր հայրե-
նիք են արարութ ամբողջ աշխարհի
համար:

հարեւանությամբ ստեղծվում է Արշի Գորկու անվան թանգարան: Այս մեծագործության մտահղացողն ու իրագործողը մեր Վեհափառ հայրապետն է, Ամենայն հայոց կարողիկոս Գարեգին 2-րդը:

Ինչողե՞ս, հարց կարող է տալ ընթացողություն:

«Նկարիչը եւ իր մայրը»

Նակները մեզանում քարենդաս չեին: Եվ եր նա կորցրեց իր միակ որդին՝ Գորկու արվեստին նվիրված երկու գրի հեղինակ Կարլեն Սուրայյանին, իր մոտ գտնվող հինգ տասնյակից ավելի գործերը կտակեց Դայու Եկեղեցուն: Ակզբում որոշվեց այս աշխատանիները ցուցադրել Նյու Յորքի Սուրբ Վարդան Եկեղեցու առաջնորդարանի մի բանի սենյակներուն Խոկ հետո, աղահովության նորատակով, ի դահ տրվեցին Լիսարոնի Կյուպ դենկյան հաստատության արդի արվեստի քանգարանին: Գորկու հարցագատի կտակում նոված մի տող արտահայտում էր իր եւ իր որդու գերազույթը քաղձանիք՝ ցուցադրել այդ գործերը դրանց համար ստեղծվող քանգարանին:

Ո՞վ ոյիսի կառուցեր այդ քանզա
րանը եւ որտե՞ղ: Կեհափառ Դայրապետ
սը մշակագավ իրաց մի գաղափառ
կառուցել մի քանզարան եւ վարան
դի կյանքով աղբած արվեստագետին
բերել հայրենիք, վերադարձնել իր ժողովրդին: Կառուցի հովանակոր դար
ձավ Նյու Օթրոխում բնակվող, հայրենիքով քարախող սիրս ունեցող մանակորություն դարն՝ Սարգիս Պետելյանը: 1904 թ.-ին Խորհրդանշ Դայրիկի կառուցած (Գորկու ծննդյան տարում) քանզարանի շենքը ամբողջությամբ վերահնվեց ու արդիական քանզարանի հրաշալի տեսք ստացաւ: Եթե ներս ես մտնում, չես հավատու աչերիդ՝ ազգային ոճով տուֆակեր կամացածածկ առաստաղ, հատու

լուսավորվող ցուցադրական դաշտե մարմարյա հատակ, իսկ ջեռուցումբ որի աղբյուրը նկատելի է, նմանը չու

Ծի Դայաստանում:
Մեր մայր Եկեղեցին միշտ է սատա-
է կանգնել հայ արվեստագետներին: Ե-
ահա մեծասիանչ ստեղծագործող
հանդեռ սերը հասակ իր բարձունքին
Վահականի նման՝ էջմիածինը այսու-
հետ կունենա ամենօրյա գործող մաս-
կութային մի դարբնոց: Աշխարհած-
նաչ արվեստագետի երազանքը մար-
նավորող ու նրա անունը կը ...

Յազուողը ու նա ասելու կրող այ-
բանգարանը կդառնա միջազգայի-
կենտրոն, որտեղից Գորկու հոգին հա-
րենիի ծանաչման խորհրդանիշ դա-
ծած կճառագի դեղի դուրս: Իսկ ժ-
դովուրդը, հավատս իր աղօրին կհս-
կելի՝ Փաթ թեզ, մեր գոյության ծա-
նադարի լույս եզմիածին, եւ արե-
ւատուրյուն թեզ, մեր արվեստաեր-
շինարար Ամենայն հայոց 132-րդ կո-
քոոինսու:

